

Aan ab 30 september 2024

Adviesnota

		Portefeuillehouder:	
Datum	9 juli 2024	Bestuurlijk	B.J. van Vreeswijk
Documentnummer	1820959/1820960	WMT	
Projectnummer	P8305RF	Bestuursprogramma	Waterveiligheid
Bijlage(n)		Opdrachtgever	
		Opsteller	
Onderwerp	Aanvullend voorbereidingskrediet Grebbedijk		

Voorstel

Voorgesteld wordt om:

1. Akkoord te gaan met de voorbereiding en start van de realisatiefase;
2. Uitgaven naar voren te halen en het voorbereidingskrediet voor de realisatie van de Grebbedijk aan te vullen van € 2.000.000,- naar € 7.870.000,-.
3. Kennis te nemen van de herziene realisatieplanning en geactualiseerde kostenraming voor de realisatiefase.

Inleiding

Voor u ligt een voorstel om tempo te kunnen houden in het versterken van de Grebbedijk. Deze belangrijke dijk, die een groot achterland en economische waarde beschermt, wordt robuust versterkt. Dit is een forse opgave. Dit is onderdeel van een gebiedsontwikkelingsproject waarin Waterschap Vallei en Veluwe samenwerkt met de Provincie Gelderland, Provincie Utrecht, Utrechts Landschap, Staatsbosbeheer, Gemeente Rhenen, Gemeente Wageningen en Rijkswaterstaat.

Op 5 juli 2021 is in het algemeen bestuur instemming gegeven aan de start van de Planuitwerkingsfase Gebiedsontwikkeling Grebbedijk. Met het publiceren van het Ontwerp Projectbesluit (Provincie Gelderland, september/oktober 2024) staan we gesteld om de procedure in te gaan en parallel te starten met de voorbereiding van de realisatiefase. Vooruitlopend op de realisatiefase is reeds een voorbereidingskrediet van € 2.000.000,- verleend (ab-besluit, d.d. 6 mei 2020, 1457374 /1457374) voor strategische grondverwerving. Een goede voorbereiding van de realisatie vergt dat er parallel aan de afronding van de planuitwerking voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd worden. Inmiddels hebben we beter inzicht in welke voorbereidende werkzaamheden op dat moment al opgestart moeten worden. De voorziene uitgaven om deze activiteiten uit te voeren, worden naar voren gehaald.

Dit vraagt om een ophoging van het voorbereidingskrediet. De totale kosten van het project veranderen, door deze verschuiving van middelen, niet. De uitgaven hebben bovendien alleen betrekking op de waterveiligheidsopgave (90% subsidie bij HWBP en 10% eigen bijdrage Waterschap).

Het definitieve uitvoeringskrediet voor de realisatiefase wordt uiterlijk per februari 2026 aangevraagd. Totdat het uitvoeringskrediet definitief is, dient voor uitgaven voor de realisatiefase aanspraak gemaakt te worden op het voorbereidingskrediet.

Het mandaat voor het vaststellen van een aangepast voorbereidingskrediet ligt bij het algemeen bestuur.

De afgelopen periode is een uitgebreid ontwerpproces doorlopen. Voor de dijkversterking is hierbij conform de HWBP subsidierichtlijnen doelmatig ontworpen. Het ontwerp dat voorligt is getoetst op maakbaarheid, beheerbaarheid en duurzaamheid en kan op een veilige manier gebouwd worden. Dit heeft ook geleid tot voortschrijdend inzicht in de planning en raming van de realisatiefase.

Beoogd effect

Het doel is om de Grebbedijk dusdanig te versterken waardoor aan de waterveiligheidsnorm voldaan blijft worden. Door alle faalmechanismen voldoende robuust te ontwerpen en te realiseren, wordt het doel bereikt. Voor de beheerder wordt de beheerbaarheid van de dijk geborgd.

Door de integrale gebiedsontwikkeling, waarbij expliciet aandacht is voor natuurontwikkeling en circulariteit, dragen we bij aan de programma overstijgende doelen van het Waterschap. Bovendien wordt het gebied mooier en veiliger, bijvoorbeeld door het scheiden van verkeersstromen. Zo realiseren we een plus voor het gehele gebied. Met dit voorstel kunnen we tempo houden om de realisatiefase goed voor te bereiden.

Argumenten

1.1 Door tijdiger opstarten van de realisatiefase wordt tempo gehouden in het project

De ontwerpkeuzes die gemaakt zijn, passen binnen de subsidievoorwaarden vanuit het HWBP, waarin doelmatigheid een belangrijk criterium is. Om geen tijd te verliezen en stilstand te voorkomen, moeten er diverse activiteiten parallel aan afronding van de planuitwerkingsfase worden opgestart. Zo is er inzet nodig voor grondverwerving en verleggen van kabels en leidingen. De aanpak voor de realisatiefase dient uitgewerkt te worden om hiermee onder meer de subsidieaanvraag voor de realisatiefase bij HWBP te kunnen doen. Om een aannemer aan boord te krijgen, moet een aanbestedingsprocedure doorlopen worden. De opstart en voorbereiding van de aannemer, waarbij uitgangspunt is dat alleen omkeerbare werkzaamheden al opgestart kunnen worden.

Op deze wijze kan de uitvoeringsfase goed voorbereid worden en houden we tempo.

1.2 Snel duidelijkheid voor omgeving

De omgeving heeft gevraagd om zo snel mogelijk de uitvoering ter hand te nemen om zo de dijkversterking af te ronden. Het uitvoeren van voorbereidingswerkzaamheden voor de realisatiefase zijn daarvoor essentieel.

2.1 Zonder (aanvullend) voorbereidingskrediet geen uitgaven

De voorbereidende werkzaamheden voor de realisatie kosten geld. Derhalve is dekking nodig om parallel aan de afronding van de planuitwerkingsfase al werkzaamheden voor de realisatiefase voor te bereiden.

3.1 Uitvoering loopt door tot eind 2029

Op basis van het uitvoeringsplan is meer inzicht in de planning van de uitvoering. De geldende beperkingen (vanuit onder andere ecologie) hebben significante invloed in de doorlooptijd van de realisatie. Op basis van de huidige uitvoeringsplanning is de dijkversterking eind 2029 gereed. Dit is later dan de eerder gerapporteerde einddatum van eind 2027.

3.2 Kosten realisatiefase geraamd op € 75.000.000,-

De actuele kostenraming bedraagt circa € 75.000.000,-. Dit betekent een stijging van €10.000.000,-, waarvan de eigen bijdrage van het waterschap 10% bedraagt. De stijging komt met name voort uit hogere kosten door inzet van elektrisch materieel, hogere engineeringkosten vanwege langere doorlooptijd en de kosten voor de compensatie (van porseleinhoen en kwartelkoning) zijn nu realistischer ingeschat op basis van werkelijke compensatieplannen.

Kantttekeningen en risico's

1.1. Beperkt risico op een hogere eigen bijdrage

Het HWBP beoordeelt uiteindelijk of het werk sober en doelmatig is uitgevoerd en verleent op basis hiervan subsidie. Dat oordeel komt nadat het projectbesluit is goedgekeurd. Door voorbereidingswerkzaamheden nu al op te starten worden al kosten voor de realisatiefase gemaakt, terwijl de verwachte goedkeuring van de realisatiefase voorzien is in 2026. Er blijft daarmee een zeer beperkt risico dat de eigen bijdrage van het waterschap hoger wordt dan verwacht. Tegelijkertijd is dit een gebruikelijke werkwijze bij dijkversterkingsprojecten, is de afstemming met het begeleidingsteam van het HWBP intensief en is het HWBP betrokken bij deze aanpak.

2.1 Nogmaals ophoging van voorbereidingskrediet, dit kan o.a. nodig zijn doordat de grondverwerving voorspoediger gaat dan gedacht

Het is bij projecten als deze altijd lastig in te schatten hoe het grondverwervingsproces zal verlopen. Als alle gronddossiers voorspoedig verlopen dan is het opgehoogde voorbereidingskrediet mogelijk niet toereikend. Dit kan betekenen dat het voorbereidingskrediet op een later moment nogmaals opgehoogd zal moeten worden. Het temporiseren van het verwervingsproces is echter geen optie vanuit het oogpunt van goed openbaar bestuur, omdat hierdoor slagvaardigheid, helderheid en betrouwbaarheid richting de omgeving ontbreekt.

Financiën

In de meerjarenraming bij de begroting 2024 is onder het programma Watersysteem incl. Waterveiligheid, voor de realisatiefase van het project Gebiedsontwikkeling Grebbedijk een investeringsbedrag opgenomen van bruto € 65.000.000,-. De dijkversterking Grebbedijk is onderdeel van het Hoogwaterbeschermingsprogramma, waarbij 90% van deze kosten subsidiabel zijn. De begrote subsidies zijn € 58.500.000,-.

De dijkversterking Grebbedijk is opgenomen in de begroting op basis van de SSK-raming van het voorlopige ontwerp. Inmiddels is het voorlopige ontwerp uitgewerkt tot een vergunningenontwerp. De actuele kostenraming bedraagt circa € 75.000.000,-. Dit betekent een stijging van € 10.000.000,-, waarvan de eigen bijdrage van het waterschap 10% bedraagt. Het voortschrijdend inzicht in de realisatiefase wordt meegenomen in de begrotingscyclus.

Personele consequenties

De projectorganisatie staat gesteld voor de komende intensieve fase. Ook zijn eerste gesprekken gevoerd om de bemensing van de uitvoeringsorganisatie vorm te geven. De verwachting is dat de uitvoeringsorganisatie eind 2025 moet staan. De langere doorlooptijd van de uitvoering vergt ook meer capaciteitsinzet.

Prioritering

Zowel binnen het HWBP als binnen het waterschap is de versterking van de Grebbedijk geprioriteerd.

Juridische aspecten

Het algemeen bestuur is bevoegd om een besluit te nemen over het vaststellen van het aanvullend voorbereidingskrediet. Het verlenen van het voorbereidingskrediet kan niet krachtens mandaat plaatsvinden door het college van d&h, omdat niet aan de voorwaarden, genoemd in artikel 9 van de Organisatieverordening waterschap Vallei en Veluwe 2023 wordt voldaan.

Communicatie en participatie

Er is intensief geparticipeerd met de omgeving gedurende de afgelopen 5 jaar, zo zijn er keukentafelgesprekken, dijkdenkersbijeenkomsten, ontwerpateliers en informatieavonden geweest. De participatieaanpak is in lijn met de Blauwe Aanpak Participatie (BAP). Bij de ontwikkeling van het BAP is intensief kennis uitgewisseld met het project Grebbedijk.

Vervolg en Monitoring

Het voorbereidingskrediet dient ter overbrugging van de periode tot het definitieve uitvoeringskrediet wordt vastgesteld.

Advies commissie

Dit voorstel als hamerstuk agenderen voor het AB van 30 september 2024.

Datum 9 juli 2024
Onderwerp Aanvullend voorbereidingskrediet Grebbedijk
Pagina 5 van 5

Ondertekening

Dijkgraaf en heemraden.

drs. ing. K.A. Blokland
secretaris-directeur

mr. S.H.M. Ornstein MCPm
dijkgraaf

Besluit bestuur